

VYSOKÁ ŠKOLA EKONÓMIE A MANAŽMENTU  
VEREJNEJ SPRÁVY  
V BRATISLAVE



CROSS-BORDER COOPERATION WITH V4 COUNTRIES  
AS VECTOR OF DEVELOPMENT OF SMALL  
AND MEDIUM BUSINESS IN UKRAINE

---

CROSS-BORDER COOPERATION WITH V4  
COUNTRIES AS VECTOR OF DEVELOPMENT  
OF SMALL AND MEDIUM BUSINESS  
IN UKRAINE



Bratislava, March 2016



CROSS-BORDER COOPERATION WITH V4 COUNTRIES  
AS VECTOR OF DEVELOPMENT OF SMALL  
AND MEDIUM BUSINESS IN UKRAINE



**Vysoká škola ekonomie a manažmentu verejnej správy v Bratislave (SR)**  
**Slovak Academy of Agricultural Science**  
**ALMAMER - Szkoła Wyższa Warszawa (PL)**  
**Institut manažerské ekonomie o.s. Litoměřice (CZ)**  
**Mukachevo State University (UA)**  
**Academy of Municipal Management (UA)**  
**Lviv National Agrarian University (UA)**

# **Cross-border cooperation with V-4 countries as vector of development of small and medium business in Ukraine**

**SCIENTIFIC WORKS**

**Bratislava 2016**

Collection of scientific paper is published under the international project "Cross-border cooperation with V-4 countries as vector of development of small and medium business in Ukraine". It is the scientific and practical works' publication that hosts scientific articles of postgraduates, candidates and doctors of Sciences, scientists and practitioners from Ukraine and neighbouring countries and beyond. The articles include studies that reflect processes and changes in cross-border cooperation of regions of Ukraine, as well as the disclosure of the nature and specifics of the system of cross-border cooperation of regions of Ukraine and the European Union.

For students, postgraduates, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the development trends of cross-border cooperation of Ukraine with V-4 countries.

The materials are published in author's edition. The editorial Board is not responsible for the accuracy of the statistical and other information provided in the manuscripts, and reserves the right not to share the views of some authors on some of the issues discussed at the conference.

The authors of published materials are responsible for the selection, accuracy of facts, quotations, economic and statistical data, industry terminology and other information.

**Editors:**

prof. Ing. Jozef Hudák, PhD (SR),  
Sp. Liubomyr Fedunkiv (UA)

**Publisher:**

Vysoká škola ekonómie a manažmentu  
Verejnej správy v Bratislave  
Furdekova 16  
851 04 Bratislava

ISBN: 978-80-89654-24-6

EAN: 9788089654246

<b>АВТОМАТИЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ПІДПРИЄМСТВА З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ТА ОЦІНКА ЇЇ РІВНЯ .....</b>	<b>73</b>
<b>AUTOMATION OF SYSTEM OF INTERNAL FINANCIAL CONTROL OF ENTERPRISE WITH FOREIGN INVESTMENT AND ASSESSMENT OF ITS LEVEL</b>	
<b>Королович О.О.</b>	
<b>УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ .....</b>	<b>77</b>
<b>IMPROVEMENT OF MECHANISMS OF STATE TAX</b>	
<b>Курносів О.В.</b>	
<b>ПОНЯТТЯ ТА ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ДЕБИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ .....</b>	<b>82</b>
<b>THE CONCEPT ANDECONOMIC ESSENCE OF RECEIVABLES AT THE ENTERPRISES</b>	
<b>Кручак Л. В.</b>	
<b>НАУКОВИЙ ФУНДАМЕНТ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ .....</b>	<b>92</b>
<b>SCIENTIFIC FOUNDATION OF REGIONAL POLICY</b>	
<b>Ліба Н.С.</b>	
<b>THE IMPORTANCE OF SOCIAL STRATEGIES AND CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN THE MODERN ECONOMIC RELATIONS .....</b>	<b>97</b>
<b>ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ І КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ</b>	
<b>Lelyk M.</b>	
<b>СТРАТЕГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК МІРА РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА .....</b>	<b>104</b>
<b>STRATEGIC POTENTIAL AS A MEASURE OF THE DEVELOPMENT OF MODERN ENTERPRISE</b>	
<b>Максименко Д.В.</b>	
<b>НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ ЗАЛІЗНИЧОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ЄВРОРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА .....</b>	<b>107</b>
<b>DIRECTIONS OF REFORMING OF RAIL WAY TRANSPORTATION IN TERMS OF EUROREGIONAL COOPERATION</b>	
<b>Матвієнко В.В.</b>	
<b>РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТІВ У ФОРМУВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ ТРАНСКОРДОННИХ ЕКОСИСТЕМ .....</b>	<b>117</b>
<b>ROLE OF UNIVERSITIES IN FORMATION OF BUSINESS TRANSBOUNDARY INNOVATION ECOSYSTEMS</b>	
<b>Омельяненко В.А.</b>	



## ПОНЯТТЯ ТА ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

У статті досліджуються різні підходи до визнання дебіторської заборгованості та розглядається дане поняття великою кількістю науковців. Пропонуються об'єднані групи науковців –однодумців, щодо визначення та поняття дебіторської заборгованості. Запропоноване нове визначення дебіторської заборгованості.

**Ключові слова:** дебіторська заборгованість, сума заборгованості, борги, вимоги (претензійні суми), активи, оборотний капітал, грошові кошти.

## THE CONCEPT AND ECONOMIC ESSENCE OF RECEIVABLES AT THE ENTERPRISES

The article deals with different approaches to the recognition of receivables and considered this concept of a large number of scientists. We offer combined group of scientists -associates concerning the definition and concept of the receivable. The proposed new definition of receivables.

**Keywords:** accounts receivable, arrears, debts, demands (pretentious amount), assets, working capital, cash.

**Вступ.** В процесі фінансово-господарської діяльності, зокрема під час реалізації продукції, у підприємств постійно виникає потреба в проведенні розрахунків зі своїми контрагентами (покупцями). Відвантажуючи виготовлену продукцію, підприємство, як правило, не завжди отримує оплату одразу, тобто відбувається кредитування покупця або ж, іншими словами, відбувається надання продукції під реалізацію. Таким чином, протягом періоду від моменту відвантаження продукції до моменту надходження платежу кошти підприємства знаходяться у вигляді дебіторської заборгованості.

Ми можемо спостерігати низку різних підходів до розуміння суті дебіторської заборгованості, тлумачення і поняття. Визначення дебіторської заборгованості потребує більш глибокого та всеохопного характеру.

**Аналіз останніх досліджень.** Значний внесок у дослідження поняття «дебіторська заборгованість» зробили такі науковці як: Алексеева Л. Е., Белоусов М., Білик М. Д., Бланк І. А., Боярко І. М., Вещунова А. Ф., Волкова І. А., Голов С. Ф., Губачова О. М., Дембинский Н. В., Дудін А., Єфіменко В. І., Житній П. Є., Заєць О. В., Золотогоров В. Г., Колпакова Г. М., Кондратов Н. П., Кудрянцев В. З., Лучков О. І., Макаров В., Матицина Н., Мельник С. І., Моїсеєнко Г. І., Мочерний С. В., Нашкерська Г. В., Омельницька З., Орлів М. С., Палій В. Ф., Палій В. В., Редько О. Ю.,

Свідерський С. І., Стоун Д., Тетянич Л., Ткаченко Н. М., Турій О. В., Філіна Ф. Н.

**Методика досліджень** є уточнення поняття і сутності дебіторської заборгованості шляхом дослідження позицій різних вітчизняних та зарубіжних науковців щодо даної проблеми, а також групування існуючих понять відомих науковців до даної проблеми й уточнення поняття шляхом аналізу визначень.

**Постановка завдання.** При здійсненні наукового дослідження потрібно звернути, насамперед увагу на визначення понять, здійснити аналіз визначень, які надають вчені і зробити уточнення понять. Сформувати визначення дебіторської заборгованості, яке б було прийнятне та зрозуміле в практиці на підприємствах.

**Результати досліджень.** Кожен автор по своєму інтерпретує та подає зміст поняття «дебіторська заборгованість». Кожне з визначень того чи іншого науковця має право на життя. Отже, в різній науковій літературі по різному викладено авторами визначення дебіторської заборгованості. В процесі вивчення суті та змісту поняття дебіторська заборгованість, виникла необхідність його групування на шість груп.

До першої групи належить більшість науковців, які не дають власного визначення дебіторської заборгованості, а посилаються у своїх працях на П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Так, термін «дебіторська заборгованість», що використовується у положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, має таке офіційне трактування:

«Дебіторська заборгованість – сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату» [1, с.37].

Для прикладу, на думку Н. Матициної, дебіторська заборгованість – розмір неспроможності суб'єкта підприємницької діяльності виконати грошові зобов'язання перед підприємством після настання встановленого договором строку оплати їх [2, с.38].

Щодо другої групи авторів, то вона також досить велика за кількістю науковців-одномудців та інтерпретує дебіторську заборгованість як суму заборгованості або ж просто заборгованість (табл. 1).

Таблиця 1

**Визначення дебіторської заборгованості другою групою авторів, як сум заборгованості або ж просто заборгованість**

№ з/п	Визначення дебіторської заборгованості	Автори або назви книг
1.	Дебіторська заборгованість є сумою заборгованості юридичних або фізичних осіб, котрі в результаті минулих подій заборгували підприємству грошові кошти, їх еквіваленти або інші активи.	Орлів М. С., Турій О. В. [3, С.122].

№ з/п	Визначення дебіторської заборгованості	Автори або назви книг
2.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – це заборгованість клієнта, який купив товари, роботи, послуги за безготівковим розрахунком.	Введение в бухгалтерское дело: Перевод с англ. – К.: Торгово-изд. бюро ВНУ, 1994. – 384 с.[4, с. 35].
3.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – це заборгованість інших підприємств (установ, організацій) або окремих осіб за платежами даному підприємству.	Бухгалтерский словарь – 2-е издание, доп. и перераб. – М.: “Финансы и статистика”, 1996. – 208 с.[5].
4.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – сума заборгованості на користь підприємства за наданий ним комерційний кредит, споживчий кредит, а також за передоплату продукції, що купується.	Бланк І. А. [6, с. 66 - 67] .
5.	<b>Дебіторською вважається</b> заборгованість, яка виникає в процесі взаємовідносин підприємства з економічними агентами (юридичними і фізичними) і належить даному підприємству на певну дату.	Волкова І.А.[7, с.64].
6.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – сума заборгованостей підприємству (організації) від юридичних або фізичних осіб (дебіторів) на певну дату. Виникає внаслідок господарських стосунків між ними.	Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Партин Г. О. [8, с. 214].
7.	<b>Дебіторська заборгованість (товарна)</b> – це заборгованість, яка виникає у фізичних і юридичних осіб перед третіми особами за отриману ними продукцію, виконані їм роботи або надані послуги.	Козлова Е.П., Парашутін М.В., Бабченко Т.Н., Томашева Е. Н. [9, с.86].
8.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – це заборгованість інших підприємств та осіб нашому підприємству.	Голов С.Ф., Єфіменко В.І. [10].
9.	Товарна <b>дебіторська заборгованість</b> – це заборгованість організацій, фірм, робітників і фізичних осіб за отриману ними продукцію.	Кондратов Н. П. [11, с.360].
10.	Товарна <b>дебіторська заборгованість</b> – це заборгованість фізичних і юридичних осіб, які заборгували гроші за товари, роботи і послуги, вже отримані, але ще не оплачені ними.	Стоун Д. [12, с. 302].



№ з/п	Визначення дебіторської заборгованості	Автори або назви книг
11.	<b>Дебіторська заборгованість</b> покупців і замовників – це заборгованість партнерів за поставлену продукцію, виконані роботи, надані послуги відповідно до двостороннього договору.	Бетге Йорг. [13, с. 300].
12.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – це заборгованість юридичних або фізичних осіб, що виникла в процесі господарської діяльності певного підприємства, організації чи установи.	Літніков В. М., Борновський В. В., Рокоча В. В. [14].
13.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – це заборгованість інших підприємств (установ, організацій) або окремих осіб по платежах даному підприємству. Ці особи чи підприємства називаються дебіторами.	Родько О. Ю. [15, с.40].
14.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – це заборгованість будь-яких фізичних чи юридичних осіб даному підприємству, організації, фірмі всіх форм власності.	Свідерській С.І.[16, с.22].

Третя група авторів вважає дебіторську заборгованість боргами. До них відноситься Рудницький В. С., Усач Б. Ф., Філіна Ф. Н., Дудін А., Алексеева Л. Е., Мочерний С. В., Золотогоров В. Г., Мороз А. М. (табл.2).

Таблиця 2

**Визначення дебіторської заборгованості третьою групою авторів, як борги**

№ з/п	Визначення дебіторської заборгованості	Автори або назви книг
1.	<b>Дебіторська заборгованість</b> - включає борги перед підприємством за відвантажені, але не оплачені товари, виконанні роботи, надані послуги та за іншими операціями.	Воронко Р.М. [17, с.275].
2.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – сума боргів, що належать підприємству і свідчать про вилучення коштів з його обігу дебіторами – юридичними чи фізичними особами, що мають відповідну фінансову заборгованість підприємству. Це форма існування обігових коштів.	Лучков О. І. [18, с.23].
3.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – сума боргів, які належать підприємству від юридичних чи фізичних осіб в результаті господарських взаємовідносин з ними. Зазвичай борги утворюються внаслідок продажу в кредит.	Філіна Ф. Н. [19,с.2].



№ з/п	Визначення дебіторської заборгованості	Автори або назви книг
4.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – представляє собою сукупність боргів, які належать організації від контрагентів – дебіторів в результаті фінансово-господарських взаємовідносин з ними.	Дудін А. [20, с.5].
5.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – сума боргів, що належить підприємству від юридичних або фізичних осіб, що виникла в результаті господарських взаємовідносин між ними.	Алексеева Л. Е. [21].
6.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – сума боргів на користь підприємства від юридичних або фізичних осіб у результаті господарських взаємовідносин .	Бандурка О. М., Коробов М. Я., Орлов П. І., Петрова К. Я. [22, с.308].
7.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – борг підприємству, організації, фізичній особі, що виник у процесі господарських відносин з іншими юридичними і фізичними особами.	Мочерний С. В. [23, с. 301].
8.	<b>Дебіторська заборгованість</b> визначається як суму боргів, які належать підприємству, організації, установі, підприємцю від фізичних або юридичних осіб в результаті господарських відносин з ними.	Золотогоров В.Г. [24].
9.	<b>Дебіторська заборгованість</b> як суму боргів, що належать підприємству, організації, установі від юридичних осіб, і виникають в процесі господарської діяльності підприємств, організацій, установ.	Мороз А. М. [25].

Зокрема, Тетянич Л. вважає, що дебіторська заборгованість виникає внаслідок несвоєчасних розрахунків споживачів за отримані товари, роботи, послуги [26. С 13].

Четверта група авторів розглядає дебіторську заборгованість як вимоги та претензійні суми (табл.3).

Таблиця 3

**Визначення дебіторської заборгованості четвертою групою авторів, як вимоги**

№ з/п	Визначення дебіторської заборгованості	Автори або назви книг
1.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – містить у собі вимоги підприємства до інших юридичних чи фізичних осіб щодо грошей, товарів чи послуг. Це заборгованість перед підприємством за відвантажені, але не оплачені товари, надані послуги та з інших операцій.	Губачова О. М., Мельник С. І. [27, с.172].
2.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – це заборгованість, що виникає з приводу претензійних сум, операцій	Ладутько Н. И., Борисевський П. Е.,

некомерційного характеру, розрахунків за поставлені товари, виконані роботи, надані послуги, відшкодування матеріальних збитків, представлених працівникам позик тощо.	Дробишев Н. П. [28, с.83].
--	----------------------------

Згідно П(С) БО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»), дебіторська заборгованість – це виробничі фінансові активи з фіксованими або визначеними в процесі діяльності платежами, які не котируються на активному ринку, за винятком:

- активів, які підприємство планує продати негайно або найближчим часом, що мають бути класифіковані як призначені для торгівлі, а також активи, які підприємство при первинному визнанні класифікує як «відображені в обліку за справедливою вартістю через прибуток або збиток».

- активів, класифікованих підприємством при первісному визнанні як «призначені для продажу»

- активів, за якими власник може не компенсувати значну частку своїх інвестицій, за винятком випадків, коли це відбувається через погіршення кредитоспроможності [29, с. 18-19].

Крім того, дебіторська заборгованість є одним із видів фінансових активів і визначається як контракт, що надає право отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого підприємства, згідно П(С)БО 13 «Фінансові інструменти».

П'ята група авторів вважає дебіторську заборгованість активами або оборотним капіталом (табл.4).

Таблиця 4

**Визначення дебіторської заборгованості п'ятою групою авторів,  
як активи, оборотний капітал**

№ з/п	Визначення дебіторської заборгованості	Автори або назви книг
1.	<b>Дебіторська заборгованість</b> є особливим видом активів, що визначає права підприємства на отримання від контрагентів грошових коштів.	Нашкерська Г. В. [30, с. 31].
2.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – це заборгованість, яка відображається як майно організації. Вона виникає при здійсненні організацією будь-якої операції, пов'язаної з рухом матеріальних ресурсів.	Касьянова Г.Ю. [31].
3.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – це елемент оборотного капіталу, сума боргів, яку повинні повернути організації фізичні і юридичні особи.	Колпакова Г.М. [32].
4.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – це короткострокові вкладення оборотних засобів в розрахунки з фізичними й юридичними особами, які в більшій частині є малоліквідними активами.	Палій В. Ф., Палій В. В. [33, с. 223].

5.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – це складова оборотного капіталу, яка є вимогами до фізичних чи юридичних осіб щодо оплати товарів, продукції, послуг.	Кірейцева Г. Г. [34].
----	---	-----------------------

Боярко І. М. дотримується думки, що дебіторська заборгованість – це відволікання з господарського обороту коштів підприємства, яке супроводжує непрямими втратами його доходів, пов'язаними з тим, що: 1) чим «старшою» є заборгованість, тим важче її стягнути з боржника, тим менше дохід від інвестування коштів в дебіторську заборгованість; 2) борги дебіторів можуть знецінюватись через інфляцію. Крім того, наявність дебіторської заборгованості характеризує стан розрахункової дисципліни і серйозно впливає на фінансову стійкість підприємства. [35, с.19].

Омельницька Зінаїда розглядає дебіторську заборгованість з двох позицій, а саме:

- з точки зору продавця: - якщо з ним не розраховуються за поставлені товари (роботи, послуги);

- з точки зору покупця – у разі коли він здійснив передоплату, а продавець не поставив товари (роботи, послуги) [36, с.28].

З точки зору Заєць О. В., Житнього П. Є., Кудрянцева В. З. дебіторська заборгованість – це грошова й майнова заборгованість юридичних і фізичних осіб, підприємств, організацій, установ всіх форм власності [37, с.320].

Крім того важливо зазначити, що одною з найвагоміших груп науковців є шоста група, яка вважає дебіторську заборгованість коштами або ж в деяких визначення трактується як грошові кошти (табл.5).

Таблиця 5

**Визначення дебіторської заборгованості шостою групою авторів, як кошти (грошові кошти)**

№ з/п	Визначення дебіторської заборгованості	Автори або назви книг
1.	<b>Дебіторська заборгованість</b> розглядається як кошти, вилучені у підприємства, або які певний термін знаходяться у інших осіб.	Білик М. Д. [38, с. 24].
2.	<b>Дебіторська заборгованість</b> – це сума грошових коштів, які повинні сплатити фізичні і юридичні особи за поставлену їм продукцію, виконані роботи і надані послуги.	Вещунова А. Ф. [39].



3.	<b>Дебіторська заборгованість</b> називається коштами в розрахунках, тобто по суті це кошти даного підприємства, що тимчасово знаходяться у інших підприємств або осіб і повинні по закінченню відповідного терміну, бути поверненні даному підприємству.	Моїсеєнко Г.І.[40].
4.	Коштів розрахунках, що називаються <b>дебіторською заборгованістю</b> , представляють собою борги, що належать підприємству (об'єднанню) юридичних (підприємств, організацій) або фізичних (працівників і службовців) осіб в результаті господарських взаємовідносин з ними.	Єфремов І. А., Ігумнов Ю. С.[41].
5.	<b>Дебіторська заборгованість</b> - кошти в незакінчених розрахунках, або дебіторська заборгованість представляє собою заборгованість інших підприємств, організацій і окремих осіб даному підприємству.	Дембінський Н. В.[42].
6.	<b>Дебіторська заборгованість</b> - це кошти в розрахунках.	Макаров В., Белоусов М.[43].

Також підприємства і особи, які винні даному господарству, називаються його дебіторами, а сама заборгованість – дебіторською, - так вважає Грабова Н. М. та Ткаченко Н. М. [44,45].

Протягом багатьох років динамічно розвивалась економічна думка, а також трактування дебіторської заборгованості. Проте, варто зазначити, що відсутнє єдине трактування поняття та розуміння дебіторської заборгованості. Різні групи науковців дають можливість по різному розглядати сутність дебіторської заборгованості.

Таким чином кожна з шести груп аргументовано представляє поняття дебіторської заборгованості та по своєму розкриває сутність дебіторської заборгованості.

**Висновки.** В результаті проведеного аналізу поняття дебіторської заборгованості, а також узагальнення підходів значної кількості науковців до сутності дебіторської заборгованості запропоновано авторське визначення, що відображає економічну суть більш поглиблено.

На нашу думку дебіторська заборгованість, це складова оборотних активів підприємств, та вагомий фактор впливу на фінансовий стан, який включає борги покупців, замовників підприємству за відвантажені, але не оплачені товари, оплата яких ще не настала.

Цим доведено, що дебіторська заборгованість є одним з важливих частин активу балансу підприємства і тим чи іншим способом впливає на його формування, а також на позитивні чи негативні фінансові результати підприємства.

Таке визначення закладене в основу нашого дослідження дебіторської заборгованості у підприємствах з виробництва соків, що буде відображено у подальших наукових пошуках.

### Список використаних джерел

1. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» // Все про бухгалтерський облік. – 2005. – 8 лютого (№13). – С. 37 – 40.
2. Матицина Н. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю / Н. Матицина // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. - №12. – С. 38 – 42.
3. Орлова В.К. Фінансовий облік / Орлова В.К., Орлів М.С., Хома С.В. – К.: Центр учбової літератури, 2010. - 510 с.
4. Введение в бухгалтерское дело. – Київ : Торгово-издательское бюро ВНУ, 1994. – 383 с.
5. Бухгалтерский словарь / [2-е издание, доп. и перераб.]. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 208 с.
6. Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами / И.А. Бланк. – К: МП ИТЕМ лтд, СП АДЕФ-Украина, 1996. – 534 с.
7. Волкова І.А. Фінансовий облік -1 / І.А. Волокова. - К: Центр учбової літератури, 2008. – 228 с.
8. Загородній А.Г. Облік і аудит: термінологічний словник. / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Г.О. Партин. – Львів: Центр Європи, 2002. – 671 с.
9. Бухгалтерський облік / [Козлова Е.П., Парашутін М.В., Бабченко Т.Н., Томашева Е.Н.]. – М: Фінанси: Статистика, 1998. – 576 с.
10. Голов С.Ф. Фінансовий та управлінський облік / С. Ф.Голов, В.І. Єфіменко.– К.: ТОВ Автоінтерсервіс, 1996. – 544с.
11. Кондратов Н.П. Бухгалтерский учет / Н.П. Кондратов. – М: ИНФРА-М, 1997. – 536 с.
12. Стоун Д. Бухгалтерський учет и финансовый анализ: [подготовительный курс] / Д. Стоун, К. Хитчинг. –М: СИРИН, 1998. – 302 с.чи 42 с
13. Бетге Йорг. Балансоведение / Й. Бетге. – М. Бухгалтерський учет, 2000. – 454 с.
14. Лінніков В.М. Ринкова термінологія ділової людини: словник-довідник. / В.М. Лінніков, В.В. Борновський, В.В. Рокоча та інш. – К.: Абрис, 1992. – 96 с.
15. Родько А. Ю. Справочник словарь бухгалтера. / А.Ю. Редько. Киев: МПП Друкар, 1995. - 178 с.
16. Свідерський С. І. Секрети бухгалтерії. Бухгалтерський облік на виробничих, торгових підприємствах різних організаційних форм. – К: 1997 – 450 с.
17. Воронко Р.М. Облік у зарубіжних країнах / Р. М. Воронко. – Львів: Магнолія 2006, 2012. – 744 с.
18. Лучков О. Визначення оптимального розміру дебіторської заборгованості / О. Лучков // Актуальні проблеми економіки. – 2003. - № 1. – С. 22 - 27.
19. Филина Ф.Н. Дебиторская и кредиторская задолженность: острые вопросы налогообложения / Ф.Н. Филина . - М: ГроссМедиа, РОСБУХ, 2008. –73 с.
20. Дудин А. Дебиторская задолженность. Методы возврата, которые работают / А. Дудин. – Питер, 2012. - 130 с.
21. Алексеева Л.Е. Дебиторская и кредиторская задолженность / Л.Е. Алексеева // Современный бухучет. – 1999. - № 1. – С. 36 – 40.
22. Фінансова діяльність підприємства / [ Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я.]. – К.: Либідь, 1998. – 312 с.

23. Мочерний С. В. Економічна енциклопедія / С. В. Мочерний. – К: видавничий центр Академія, 2001. – 848 с.
24. Золотогоров В.Г. Инвестиционное проектирование / В. Г. Золотогоров. – М.: Инфра-М, 2001. – 288 с.
25. Мороз А.М. Банківська енциклопедія / А.М. Мороз. – К.: Ельтон, 1993. – 328 с.
26. Тетянич Л. Інвентаризація дебіторської заборгованості / Л. Тетянич // Головбух. – 2007. – №68. – С. 13 – 15.
27. Губачова О.М. Облік у зарубіжних країнах / О.М. Губачова, С.І. Мельник. – К: Центр учбової літератури, 2012. – 400 с.
28. Ладутько Н.И. Бухгалтерский учет / Ладутько Н.И., Борисевский П.Е., Дробышев Н.П. – М: Издательство Фуаинформ, 1999. – 672 с.
29. Клепар Галина. Втрата вартості дебіторської заборгованості за національними та міжнародними стандартами, Податковим кодексом України / Галина Клепар // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. - №4. – С. 18 – 25.
30. Нашкерська Галина. Особливості визнання та оцінки поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи і послуги / Галина Нашкерська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. - №11. – С. 31 – 37.
31. Касьянова Г.Ю. Учет – 2000: бухгалтерский и налоговый / Г.Ю. Касьянова. - М: Статус – Кво 97, 2000. - 550 с.
32. Колпакова Г.М. Как управлять дебиторской задолженностью / Г.М. Колпакова. – М: Современная экономика и право, 2000. – 136 с.
33. Палий В.Ф. Палий В.В. Финансовый учет / В.Ф. Палий, Палий В.В. - М: ФВК-ПРЕСС. 1998 – 304 с.
34. Кірейцев Г.Г.Фінансовий менеджмент. – Житомир: ЖІПІ, 2001- 432с.
35. Боярко І.М. Оптимізація дебіторської заборгованості підприємства / І. М. Боярко // Економіка. Фінанси. Право. – 2010. - №9. – С. 19 – 25.
36. Омельницька З. Безнадійна та сумнівна дебіторська заборгованість: визнання та списання / З. Омельницька // Баланс. – 2012. - № 92. – С. 28 – 30.
37. Заєць О.В. Житній П.Є. Кудрявцев В.З. Інструментарій банківської справи. – Луганськ: СНУ, 2000 – 352 с.
38. Білик М. Управління дебіторською заборгованістю підприємства / М. Білик // Фінанси України. – 2003. - № 12. – С. 24 – 37.
39. Вещунова А.Ф. Бухгалтерский учет на предприятиях разных форм собственности – СПб: Издательский торговый дом герда, 2000. – 640с.
40. Моисеенко Г.И. Теория бухгалтерского учета/ Г. И. Моисеенко. – М.: Финансы и статистика, 1982. – 232 с.
41. Ефремов И.А.Бухгалтерский учет в угольной промышленности/И.А. Ефремов, Ю.С. Игумнов. - М.: Недра, 1987. - 3 1 2 с.
42. Дембинский Н.В. Теория советского бухгалтерского учета/ Н.В. Дембинский. – Минск: издательст., 1957. – 312 с.
43. Макаров В.Теория бухгалтерского учета/ В. Макаров, М. Белоусов. – М: Госфиниздат, 1955. – 288 с.
44. Грабова Н. М. Бухгалтерський облік у галузях народного господарства/ Н. М. Грабова. - К.:КНЕУ, 2003. – 230 с.
45. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. - К.: Алерта, 2006. – 1080 с.